

လံာ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢကွီဖိတဖၣ်လၢအမၤလိန့ၢ်အဲးကလံးကျိၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ် တကျိၣ်မ့တမ့ၢ်လီၤကဝီၤကျိၣ်အဂၤတကျိၣ်အသိးအဂီၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လၢမိၢ်ပၢ်ဒီးပှၤကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်

ဆူ-မိၢ်ပၢ်ဒီးပှၤကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်

နဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢတၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢအအိၣ်ဟဲဒၣ်လၢနဖိအကွီတနံၣ်ခံဘၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်အံၤ
ကမၤစၢၤနၤလၢနကနၢ်ပၢ်မ့ၢ်နဖိအံၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဒီးမ့ၢ်နကွီအံၤဆိၣ်ထွဲနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးလၢကျဲ
ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ်ဖျါကဒုးနဲၣ်နၤဒီးနဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢလံာ်တၢ်မၤလိခဲလၢတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ဟ်ဖျါလၢကွီဖိတဖၣ်လၢအမၤလိန့ၢ်အဲးကလံးကျိၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ်တကျိၣ်မ့တမ့ၢ်လီၤကဝီၤကျိၣ်အဂၤ တကျိၣ်အသိး: (English as an additional language or dialect (EAL/D)) ခဲလၢအဂီၢ်

ဖဲနဖိအံၤမၤလိအဲးကလံးအကျိၣ်အိၣ်အိၣ်အိၣ်တကျိၣ်မ့တမ့ၢ်လီၤကဝီၤကျိၣ်အဂၤတကျိၣ်အသိးအခါန့ၣ်,တၢ်
ဟ်ဖျါကဒုးနဲၣ်နၤနဖိအတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤလိအဲးကလံးကျိၣ်အပူၤဒီးကတီၢ်အံၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ထီၣ်
ဘၣ်ထီၣ်အဲးကလံးကျိၣ်အံၤအိၣ်ဒဲဒၣ်အပတီၢ်ထဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.အပတီၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်စးထီၣ်သီ,ဟဲဖျိးထီၣ်,ဒိၣ်
ထီၣ်ထီၣ်မ့တမ့ၢ်ဂၢၢ်ထီၣ်ကျဲၤထီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဝံသးစူၤကွၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါဘၣ်ယးတၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်
တဖၣ်အံၤလၢဆူညါတကဘျဲးအပူၤတက့ၢ်.

တၢ်ဟ်ဖျါလၢကွီဖိလၢ EAL/D အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ်

ဖဲနဖိအံၤမ့ၢ်အိၣ်ဒဲဒၣ်လၢ EAL/D အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ်ဖျါလၢအကွဲးလီၤအသးလၢအ
EAL/D သရၣ်သမၤအအိၣ်လၢအဟ်ယုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤလိအဲး
ကလံးကျိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ်ဖျါလၢ EAL/D ကွီဖိဟဲတုၤသီသီဖိတဖၣ်အဂီၢ်

ဖဲနဖိအံၤအိၣ်ဒဲဒၣ်လၢ EAL/D အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဒီးမၤလိတၢ်လံာ်တၢ်လၢအိးစတြဲလယါအကွီအပူၤလၢတၢ်
မၤလိအကတီၢ်လွံၢ်ကတီၢ်မ့တမ့ၢ်စ့ၤန့ၢ်အန့ၢ်,နဖိအတၢ်ဟ်ဖျါကွဲးလီၤဟ်အသးန့ၣ်ကဟ်ယုၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်ဘၣ်ယး
အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢအဲးကလံးအကျိၣ်အပူၤတဘျီယီယုၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်
လၢလံာ်တၢ်မၤလိအဂၤတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤလိန့ၢ်အီၤဒ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟ်သးတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတမ့ၢ်
ဒ်အမးပတီၢ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဟ်ဖျါတဖၣ်လၢ EAL/D ကွီဖိလၢအဟဲတုၤသီတဖၣ်လၢအအိၣ်လၢတၢ်မၤလိန့ၢ်အဲးကလံးကျိၣ်ဆူၣ် ဆူၣ်ကလဲၣ်အဝဲလီၤတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလိန့ၢ်အဲးကလံးကျိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်တီၤထီၣ်အဂီၢ်

ဖဲနဖိအံၤမၤတြီန့ၣ်လီၤအမံၤလၢတၢ်မၤလိန့ၢ်အဲးကလံးကျိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်အဝဲလီၤတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလိန့ၢ်
အဲးကလံးကျိၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်တီၤထီၣ်တဖျါအပူၤန့ၣ်,နကဒီးန့ၢ်တၢ်ဟ်ဖျါကွဲးလီၤဟ်အသးတခါလၢအဘၣ်
ယးဒီးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤလိအဲးကလံးကျိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.အမဲၣ်ညါတၢ်ဟ်ဖျါကဒုးနဲၣ်
တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်လၢလံာ်တၢ်မၤလိကိးဘၣ်ဒဲးလၢအမၤလိန့ၢ်ဒဲဒၣ်လၢအတၢ်အိၣ်ကတီၢ်ဟ်အသးလၢ
တီၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်အလီၤ.

တၢ်သ့ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်အဲးကလံးအကျိၣ်အပတီၢ်တဖၣ်

<p>တၢ်စးထီၣ်သီ</p>	<p>ကွီဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်စးထီၣ်သီအပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်စးထီၣ်မၤလိအဲးကလံးကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကတိၤဝဲဒၣ်ကျိၣ်တခါမ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အါခါလၢတမ့ၢ်ထဲအဲးကလံးအကျိၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်တဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်လၢအကစၢ်ကျိၣ်အိၣ်ထံးကျိၣ်အပူၤသ့ဝဲဒၣ်အပတီၢ်လၢအဖိးမံဒီးအသးန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤစးထီၣ်ပၢ်ယုၣ်မၤတၢ်လၢကျိၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢအအိၣ်လၢလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်အပူၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ယိယိဖိန့ၣ်လီၤ.</p>
<p>ဟဲဖျိးထီၣ်</p>	<p>ကွီဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဟဲဖျိးထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအဲးကလံးအတၢ်ခိးတၢ်ညါလၢအအိၣ်ထီၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကတိၤကျိၣ်တခါမ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အါခါလၢအပၢ်ယုၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးအဲးကလံးအကျိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ခိးတၢ်ညါလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ကွဲးအဲးကလံးကျိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကသ့ပၢ်ယုၣ်ပၢ်ဂီၢ်လၢတၢ်ဒၤဒီးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဒီးပၢ်ယုၣ်ပၢ်ဂီၢ်ဒီးတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးတၢ်မၤလိမၤဒီးကျိၣ်လၢအဘၣ်လိာ်ဖိးမံဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတိၢ်လၢတၢ်ကမၤဝဲတၢ်ဒၤဒီးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.</p>
<p>ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်</p>	<p>ကွီဖိလၢအအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကတိၤကျိၣ်တခါမ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အါခါလၢအပၢ်ယုၣ်အဲးကလံးကျိၣ်အတၢ်သူအိၣ်အကျိၣ်အကွၢ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ခိးတၢ်ညါလၢလၢတၢ်ကွဲးအဲးကလံးကျိၣ်လၢအအိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ကွီဖိလၢအပၢ်ယုၣ်ပၢ်ဂီၢ်အသးအါအါကလဲာ်လၢတၢ်ဒၤဒီးအပူၤဒီးကွီအတၢ်မၤလၢတၢ်မၤအိၣ်ဒီးအဆၢကတိၢ်ဘၣ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးသ့ပၢ်ယုၣ်မၤတၢ်လၢတၢ်မၤလိအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢအအါထီၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်အိၣ်ထံးတကျိၣ်ကဲထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢအလုၢ်အပူၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအဂီၢ်ဆူညါဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ်အါထီၣ်ဒီးတၢ်နၢ်ပၢ်ဝဲဒၣ်အဲးကလံးအကျိၣ်သန့ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အဝီၢ်သြဲန့ၣ်လီၤ.</p>
<p>ဂၢ်ထီၣ်ကျၢၤထီၣ်</p>	<p>ကွီဖိလၢအအိၣ်လၢတၢ်ဂၢ်ထီၣ်ကျၢၤထီၣ်အပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကတိၤကျိၣ်တခါမ့တမ့ၢ်အါန့ၢ်တခါလၢအပၢ်ယုၣ်အဲးကလံးကျိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်ခိးတၢ်ညါအအိၣ်အါလၢတၢ်ကွဲးအဲးကလံးကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.ကွီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ပၢ်ယုၣ်ပၢ်ဂီၢ်အသဘျုဖိတဖၣ်လၢတၢ်ဒၤဒီးကွီအတၢ်မၤလၢတၢ်မၤအိၣ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်ကတိၢ်အသိးဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ကသ့အဲးကလံးကျိၣ်လၢအကပၢ်ယုၣ်မၤတၢ်လၢတၢ်မၤလိန့ၣ်တၢ်လၢထီၣ်ရီၤတၢ်တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးအဂီၢ်န့ၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်နၢ်ပၢ်ဒီးထုးထီၣ်လံာ်လၢတၢ်ကတိၤအိၣ်ဒီးကွဲးလီၤပၢ်အိၣ်လၢတၢ်ပညိၣ်လီၤဆိၣ်တၢ်တဘျုးမံၤသနၢ်က့လိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်မၤလိကျိၣ်လၢတၢ်ပညိၣ်လီၤအိၣ်လီၤလိၤဒီးတၢ်မၤအကျဲၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဆိၣ်ထွဲ EAL/D အပူၤမၤလိတၢ်တဖၣ်,ဖဲအဲးကလံးလံာ်လဲာ်အကျိၣ်လၢလံာ်တၢ်မၤလိအတၢ်သိၣ်ယိၣ်သီယိၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဝဲဒၣ်အါန့ၣ်လီၤ.</p>

တၢ်ကတိၤကျိးထံတၢ်လၢလီၤတဲစိအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်

ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်ဒီးအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်န့ၣ်ဝံသးစူၤဆဲးကျိးဘၣ်ကွီတက့ၢ်.ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပူၤကတိၤကျိးထံတၢ်လၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢတၢ်ကဆဲးကျိးဝဲဒၣ်ကွီန့ၣ်,ဝံသးစူၤကိးဘၣ်လီၤတဲစိတၢ်ကတိၤကျိးထံတၢ်အတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ (TIS) လၢ 131 450 ဒီးသံကွၢ်ဘၣ်ပူၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဂၤလၢနကစၢ်အကျိၣ်ဒၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.ပူၤကတိၤကျိးထံတၢ်ကကိးဝဲဒၣ်ကွီဒီးကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢလီၤကျိၣ်အလီၤလၢကမၤစၢၤန့ၣ်တၢ်ကတိၤသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ.လၢတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤအံၤအဂီၢ်နတဘၣ်တၢ်ယုၣ်န့ၣ်ဒီးအပူၤကလံးန့ၣ်ဘၣ်.